

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta informatiky a statistiky

Katedra systémové analýzy

TÉMA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

**Srovnávací analýza webových stránek
světových univerzit**

Vypracoval: Filip Balcar

Vedoucí bakalářské práce: Doc.Ing. Vlasta Střížová, Csc.

Rok zpracování: 2008

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechnu použitou literaturu a prameny, ze kterých jsem čerpal.

V Praze dne 30.6.2008

.....

podpis

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval paní Doc.Ing. Vlastě Střížové, CSc. za odborné vedení práce a cenné rady, které mi pro její zpracování poskytla.

Abstrakt

Tato práce se zabývá rozbořem aktuální situace v oblasti webových stránek světových univerzit.

První část práce popisuje autorem vytvořenou metodiku pro hodnocení univerzitních webových stránek a způsob jejího užití v praxi.

V druhé části je provedena analýza webových stránek čtyř vybraných světových univerzit. Na základě bodového hodnocení, které jednotlivé univerzity obdržely, je vyhlášena univerzita s nejlepší webovou stránkou ze všech čtyř testovaných.

Finální část práce obsahuje seznam doporučení pro vývojáře univerzitních webových stránek. Pokud tato doporučení přijmou, budou jimi vytvořené univerzitní stránky s největší pravděpodobností kvalitnější.

Abstract

This thesis deals with analysis of actual situation in the field of world universities web pages.

The first part represents the methodology, made by author, which is used for classification for web pages of universities. It also explains the process of using it in use.

In the second part there are four world universities analysed. Considering the number of points, which each of the universities get in the analysis, there is the best university web page presented as the winner of the test.

The final part of this work contains a list of recommendations for university web pages developers. If they accept these suggestion, their web pages will probably become much better and superior.

Obsah

1 ÚVOD	7
1.1 Téma.....	7
1.2 Cíle práce	7
1.3 Členění práce	8
1.4 Teoretické znalosti	8
2 VYBRANÉ UNIVERZITY	9
3 METODA ANALÝZY WEBOVÝCH PREZENTACÍ UNIVERZIT	10
3.1 Kritéria hodnocení	10
3.1.1 K1 - Dostupnost informací	10
3.1.2 K2 - Použitelnost	11
3.1.3 K3 - Grafické zpracování / design	13
3.2 Váhy kritérií	15
3.2.1 Váhy K1 – Dostupnost informací	15
3.2.2 Váhy K2 - Použitelnost	15
3.2.3 Váhy K3 – Grafické zpracování / design	16
3.3 Bodové hodnocení	17
3.4 Postup hodnocení	17
4 ANALÝZA VYBRANÝCH UNIVERZITNÍCH WEBŮ	18
4.1 Kriteriaální hodnocení.....	18
4.1.1 Moskevská státní univerzita M. V. Lomonosova	18
4.1.2 Univerzita Tokio.....	23
4.1.3 Univerzita New York	28
4.1.4 Australská národní univerzita	33
4.2 Závěrečné shrnutí analýzy.....	38
5 DOPORUČENÍ PRO TVORBU UNIVERZITNÍCH STRÁNEK	40
4.1.2.1 K1 – Dostupnost informací.....	40
4.1.2.1.1 Množství poskytovaných informací	40
4.1.2.1.2 Srozumitelnost informací	40
4.1.2.1.3 Aktuálnost poskytovaných informací	40
4.1.2.1.4 Doplnkové informace.....	40
4.1.2.2 K2 - Použitelnost	41
4.1.2.2.1 Celková informační architektura a navigace.....	41
4.1.2.2.2 Titulní stránka	41
4.1.2.2.3 Vyhledávání.....	41
4.1.2.2.4 Jazykové mutace	42
4.1.2.2.5 Přístupnost.....	42
4.1.2.3 K3 – Grafická podoba / design	42
4.1.2.3.1 První dojem	42
4.1.2.3.2 Kreativita a originalita grafického zpracování.....	42
4.1.2.3.3 Kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod.	43
4.1.2.3.4 Konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu a účelnost grafických prvků	43
6 ZÁVĚR	44
7 SEZNAM LITERATURY	45

1 Úvod

1.1 Téma

S rozvojem technologií, čím dál rychlejší informatizací celosvětové společnosti, zvyšujícím se počtem možností pro člověka a rozšířením Internetu získává čím dál větší důležitost prezentace organizace, společnosti, firmy nebo dokonce jednotlivce na Internetu. Informace na Internetu prezentované jsou totiž snadno a rychle přístupné z téměř kteréhokoli místa v celém civilizovaném světě.

Proto se i veškeré vlivné světové univerzity snaží prezentovat se co nejširšímu okolí, nejlépe celému světu. Je jen v jejich zájmu získat pro studium u nich ty nejlepší a nejnadanější studenty a zvýšit si tak svoji prestiž. Zároveň i studenti (současní i budoucí), mají v dnešním kosmopolitním světě možnosti studovat prakticky kdekoli a internetové prezentace univerzit jim to usnadňují a umožňují. Právě toto jim jejich internetové prezentace velmi dobře umožní.

Webové stránky univerzit ale neslouží pouze k prezentaci univerzity, ale mohou zrovna tak dobře pomoci poskytovat důležité informace pro kohokoliv, kdo je může potřebovat. Typickými uživateli univerzitních webů jsou současní a potenciální studenti, zaměstnanci (opět současní a potenciální), absolventi, média, veřejnost, případně některé další skupiny. Pro ty všechny by měly univerzity na svých stránkách prezentovat informace.

1.2 Cíle práce

Ne všechny webové stránky jsou samozřejmě kvalitní, liší se v detailech i zásadních vlastnostech. Situace na poli univerzitních webových stránek si proto žádá o určité zmapování. Tato práce se zaměřuje právě na analýzu internetových prezentací několika vybraných světových univerzit podle přesně pro tento účel vytvořené metodiky. Tato metodika by měla být potom dále použitelná pro hodnocení dalších univerzitních webových stránek.

Cílem této práce je tedy vytvoření obecné metodiky pro hodnocení univerzitních stránek a také sestavení doporučení a rad, které by měli vzít v úvahu vývojáři

univerzitních webových stránek, aby se vyvarovali nejčastějších chyb svých kolegů nebo své stránky jen posunuli k dokonalosti.

1.3 Členění práce

Celá práce je tematicky členěna do kapitol.

V úvodu práce je uveden výpis analyzovaných univerzit a stručné informace a zajímavosti o nich.

Další část obsahuje popis již zmíněné metodiky použité posléze v analýze webových stránek vybraných univerzit. Kapitola obsahuje detailní popis kritérií a subkritérií pomocí kterých budou webové stránky hodnoceny a způsob, jakým budou hodnoceny.

Po popisu metodiky, použité pro hodnocení, následuje vlastní analýza univerzitních webů podle stanovených kritérií. Každý univerzitní web získá bodové ohodnocení odpovídající míře splnění hodnoceného subkritéria. Výsledky analýzy shrnuje srovnávací tabulka, z které jsou patrné silné i slabé stránky jednotlivých webových prezentací a také „vítězná“ univerzitní prezentace, která v testu obstála nejlépe.

Na základě poznatků z provedené analýzy je potom v další kapitole sestaven seznam doporučení, kterými by se měli řídit návrháři univerzitních webů, a seznam chyb, s kterými se uživatelé nejčastěji na univerzitních stránkách setkávají a kterých by se tudíž jejich vývojáři měli vyvarovat.

1.4 Teoretické znalosti

Znalosti potřebné k sepsání této práce jsem čerpal z několika hlavních zdrojů. Především to byla příručka o použitelnosti webových stránek Nenuťte uživatele přemýšlet od Steva Kruga (zdroj [1]) a také teoretické znalosti z kurzu Jiřího Koska 4IZ228 - Tvorba webových stránek a aplikací (zdroj [5]), který jsem na VŠE absolvoval. Třetím hlavním zdrojem byl web internetové agentury Symbio, která se zabývá tvorbou internetových stránek na našem trhu.

2 Vybrané univerzity

Institut vyššího vzdělání při univerzitě Jiao Tong v Šanghaji sestavil v loňském roce žebříček ARWU (Academic Ranking of World Universities)¹, ve kterém je podle několika kritérií seřazeno pět set nejlepších světových univerzit. K hodnocení webových prezentací univerzit v této práci byly vybrány čtyři z nich, každá z jiného konce světa, čímž bylo docíleno opravdu globálního výběru. Všechny vybrané univerzity se ve zmiňovaném žebříčku umístily do stého místa, „nejhorší“ z nich je konkrétně sedmašedesátá.

První hodnocenou univerzitou je **Moskevská státní univerzita M. V. Lomonosova**, která se v ARWU umístila na 76. místě. Ze čtyř hodnocených universit je tato nejstarší, založena byla roku 1755. Působí zde 4000 pracovníků a navštěvuje ji 47000 studentů z jedné z 29 fakult.

Druhou v pořadí je japonská **Univerzita Tokio**, v žebříčku ARWU na dvacátém místě. Založena byla roku 1877, zaměstnává téměř 3000 pedagogických pracovníků a navštěvuje ji okolo 29000 studentů.

Třetí hodnocenou je, v žebříčku třicátá, americká **New York University**. Založena byla roku 1831 a patří mezi největší univerzity v USA, navštěvuje ji přes 40000 studentů, spravuje 14 fakult a zaměstnává přes 3000 zaměstnanců.

Sedmapadesátá **The Australian National University** se sídlem v australském hlavním městě Canberra je poslední a nejmladší hodnocenou univerzitou – založena byla roku 1946. Přes 14000 studentů navštěvuje jednu ze sedmi univerzitních fakult.

¹ Například počet absolventů a zaměstnanců školy, kteří získali Nobelovu cenu nebo Fields Medal (cena, která se uděluje každé 4 roky několika nejlepším světovým matematikům), počet vědeckých prací, které jsou často citovány, počet článků publikovaných v renomovaných vědeckých časopisech a podobně. Zohledněna je samozřejmě také velikost univerzity.

3 Metoda analýzy webových prezentací univerzit

Pro hodnocení univerzitních webových prezentací bude použita metodika, která je popsána na následujících několika stranách. Tato metodika bude potom dále použitelná také pro hodnocení webů dalších univerzit, nejen těch, které budou hodnoceny v této práci.

3.1 Kritéria hodnocení

Webové stránky jednotlivých univerzit budou postupně hodnoceny podle několika klíčových kritérií, která budou popsána dále v textu. Každému z kritérií bude posléze stanovena určitá váha, která bude odrážet jeho vliv na celkové hodnocení každé webové stránky.

Kritéria jsou stanovena tak, aby co nejvhodněji odrážela požadavky běžných a typických uživatelů univerzitních stránek.

3.1.1 K1 - *Dostupnost informací*

Hned první hodnotící kritérium je pro úspěšné a kvalitní webové stránky velmi důležité. Informace jsou to, pro co si uživatelé na webové stránky chodí. Musí jim být proto nabídnuty v požadovaném množství a dostatečné kvalitě. Webové stránky univerzit navštěvuje několik různých druhů uživatelů – současní studenti, budoucí studenti, absolventi, zaměstnanci (případně uchazeči o zaměstnání) a další, méně časté, typy uživatelů – například veřejnost a média. Návštěvníkovi z jakékoli této skupiny musí být univerzita schopna nabídnout na své webové stránce veškeré informace, které může potřebovat, případně alespoň cestu, jak jinak je může získat (tzn. uvést například kontakt na kompetentní zaměstnance apod.).

Uživatelé z výše zmíněných skupin budou vyhledávat jiné typy informací. Současní studenti a zaměstnanci pravděpodobně hlavní webovou prezentaci svojí univerzity příliš nepoužívají a spíše využívají interní aplikace, které lépe poslouží jejich potřebám a požadavkům. K těmto aplikacím sice někdy vede přístup přímo z hlavní stránky univerzity, ovšem nebývá to pravidlem.

Nejdůležitější je univerzitní web pravděpodobně pro budoucí studenty, kteří musí být schopni nalézt na stránkách své vybrané školy vše, co potřebují a to nejen ve svém zájmu ale také v zájmu univerzity.

Univerzitní weby, obdobně jako jiné webové stránky podobného zaměření, obsahují často podobné typy informací. Patří mezi ně informace o vedení školy, jejích fakultách (doplněné odkazy na stránky jednotlivých fakult a jiných součástí školy), o aktuálním dění na univerzitě, novinky o vědeckých projektech probíhajících v rámci školy, historie univerzity, dosažená ocenění a mezinárodní uznání a v neposlední řadě také ty nejpodstatnější informace pro každou z výše uvedených skupin typických návštěvníků univerzitních webů.

Dostupnost informací bude hodnocena převážně podle těchto bodů:

- a) množství poskytovaných informací (web by měl obsahovat dostatek alespoň základních informací pro všechny skupiny uživatelů, naopak by neměl být zahlcen množstvím nadbytečných informací) – pokud jsou univerzitní stránky originálně v jiném jazyce, než v angličtině, neměla by být anglická verze stránek ochuzena o důležité informace, které jsou jinak na originální verzi zveřejněny
- b) srozumitelnost informací (i sebevětší množství kvalitních informací nenajde svoje uplatnění, pokud jim uživatel neporozumí nebo se v nich nedokáže zorientovat)
- c) aktuálnost poskytovaných informací (čím častější aktualizace, tím samozřejmě lépe)
- d) doplňkové informace (obsahuje webová stránka informace, které nejsou nijak zvlášť důležité, ale mohou zaujmout, přilákat na stránky více návštěvníků apod.?)

3.1.2 K2 - Použitelnost

Možná trochu záhadný pojem „použitelnost webové stránky“ zahrnuje rozsáhlé množství různých faktorů, které mají nejdůležitější vliv na to, jak dobře je uživatel schopen ten který web ovládat. Jak je web přehledný a srozumitelný, jak snadno se na něm mohou návštěvníci pohybovat, zda si dokáží zapamatovat ovládání webu i do příští

návštěvy a podobně. Pokud bude mít webová stránka špatnou použitelnost, může se dokonce stát, že někteří (nebo dokonce žádní) uživatelé nebudou schopni dostat se na webu tam, kam potřebovali, nebo například zjistit (nalézt) požadované informace.

Návštěvník se na webové stránce s dobrou použitelností nesmí ztratit, musí mu být jasné, kde se (alespoň zhruba) ve struktuře webu nachází. Webová prezentace by měla být logicky strukturovaná, uživatel by měl sám od sebe hned poznat, kam se dostane kliknutím na některý z odkazů a zároveň by měl být schopen rychle najít odkaz, který vede tam, kam by zrovna chtěl. Uživatel by se zkrátka měl na webové stránce pohybovat pokud možno automaticky, skoro jako by ji už znal, ačkoli ji třeba navštívil poprvé životě.

Použitelnost nemá žádná pevně daná pravidla, přesto by mělo toto všechno platit a tvůrce webu by měl pamatovat na to, že webové stránky navštěvují standardní uživatelé, kteří se nechtějí učit nic nového, ale naopak se chtějí rychle zorientovat a najít potřebné informace co možná nejrychleji. U tak komplikovaných a často, přímo-úměrně k velikosti univerzity, velmi rozsáhlých webových prezentací univerzit hraje použitelnost o to větší roli.

Použitelnost webů bude hodnocena podle následující subkritérií:

- a) celková informační architektura webu (funkční a kategorické dělení, uspořádání, přehlednost, pojmenování kategorií a položek, dostupná mapa webu potřebná pro snadnější zorientování apod.) a navigace na webu (důležité je zejména její logické uspořádání a dostupnost z kterékoli podřízené stránky)
- b) titulní stránka (přehlednost titulní stránky, je těžké se na ní zorientovat?)
- c) vyhledávání (vyhledávání nesmí na stránce chybět, mělo by být co možná nejintuitivnější a výpis výsledků vyhledávání musí být dostatečně přehledný a maximálně použitelný)
- d) jazykové mutace (webová stránka by měla být dostupná kromě „mateřského“ jazyka také minimálně v angličtině, lépe však ještě v dalších světových jazycích)
- e) přístupnost – Přístupnost webové stránky představuje vlastně její použitelnost pro uživatele s určitým handicapem. Nemusí to být zdaleka jen klasičtí handicapovaní uživatelé (například nevidomí), za handicap se dá považovat

jakákoli „nestandardnost“ uživatele – například vypnutý Javascript², zakázané zobrazování obrázků, přistupování na webovou stránku z nějakého mobilního zařízení (např. PDA nebo mobilní telefon) a podobně. Web musí být použitelný i pro tyto uživatele, ačkoli tvoří menšinu. Důležitá je také podpora všech, alespoň na Windows, nejvíce rozšířených prohlížečů – tzn. Internet Exploreru, Firefoxu³ a Opery⁴.

Přístupnost se v českých podmínkách ve většině případů řídí Pravidly tvorby přístupného webu⁵, ve světových pak normou WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) od organizace W3C⁶.

Jelikož přístupnost není hlavním testovacím kritériem v této metodice, bude u testovaných stránek proveden základní test přístupnosti, podobně jako ho na svém webu popisuje společnost Symbio⁷. Tedy test použitelnosti stránek s vypnutým Javascriptem a zakázanými obrázky, ve třech výše zmíněných nejrozšířenějších prohlížečích a také na displeji PDA⁸ (přesněji pomocí emulovaného PDA prohlížeče v Opeře).

3.1.3 K3 - Grafické zpracování / design

Každá webová prezentace nějak vypadá, má nějaký design. Webová stránka by měla zaujmout na první pohled a měla by působit profesionálním dojmem. Celkový design by měl být sladěný a korespondovat také s uspořádáním webu.

2 Javascript je programovací jazyk, který se používá při tvorbě webových stránek. Nejčastěji se využívá pro tvorbu různých interaktivních prvků na webu (rozbalovací menu apod.).

3 Firefox je multiplatformní webový prohlížeč vyvíjený společností Mozilla Corporation. Aktuální verze k 17.6.2008 je 3.0.

4 Opera je multiplatformní webový prohlížeč vyvíjený společností Opera Software. Aktuální verze k 12.6.2008 je 9.5.

5 Pravidla přístupnosti, více zdroj [3].

6 The World Wide Web Consortium (W3C) je mezinárodní konsorcium, které vyvíjí mezinárodně uznávané webové standardy.

7 Viz pojednání Internetové agentury Symbio o přístupnosti, zdroj [2].

8 PDA (personal digital assistant) je malý přenosný počítač, nejčastěji o velikosti displeje 3,5“ a rozlišením 640x480 pixelů.

Toto kritérium také velmi úzce souvisí s informační architekturou webu. Informační architektura webové stránky odráží její design a uspořádání prvků (například podoba a umístění menu, navigace, vyhledávání, celková struktura webu, účelový design jednotlivých prvků a podobně) na stránce.

Vizuální podoba dokáže návštěvníka odradit nebo naopak příjemně naladit. Proto ani toto kritérium není vhodné opomíjet, ačkoli je pravda, že webová prezentace univerzity má trochu jiné požadavky než například stránky internetového obchodu, u kterého může právě třeba design, barevné sladění, kombinace a umístění různých grafických prvků motivovat zákazníka k setrvání na stránkách toho konkrétního obchodu, nebo, v tom horším případě, k jeho odchodu ke konkurenci. Univerzita je zde jiná v tom smyslu, že (pokud si představíme, že budoucí studenti univerzity pro naše účely odpovídají zákazníkům internetového obchodu) uchazeči o studium už mají svoji školu vybranou a s největší pravděpodobností ji kvůli její webové prezentaci nezmění, s o to menší pravděpodobností kvůli jejímu grafickému zpracování.

Design univerzitních webů bude hodnocen podle těchto kritérií:

- a) první dojem (první dojem bývá velmi důležitý, podle něj si uživatel udělá o organizaci, již webová stránka patří a již tedy na Internetu zastupuje, určitý „obrázek“, který nemusí být lehké poté změnit, proto by měl být co možná nejlepší)
- b) kreativita a originalita grafického zpracování (zaujme uživatele web něčím jedinečným, zajímavým? – pozor, originalita nesmí zastínit použitelnost webu)
- c) kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod.
- d) konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu (webová stránka by měla působit ucelený dojem, grafika by měla uživateli na webu pomoci, designově sjednotit společné prvky a naopak oddělit nesourodé prvky stránky nebo jednotlivé oddíly a podsekce) a účelnost grafických prvků (Není na stránce např. moc zbytečných samoučelných obrázků?)

3.2 Váhy kritérií

Ne každé z výše popsaných kritérií má na výsledné kvalitě internetové stránky stejný podíl. Proto má každé kritérium (a jednotlivá jeho pomocná subkritéria) přiřazenou určitou váhu, která právě tento podíl vyjadřuje – jinými slovy odráží jeho důležitost na kvalitu webové prezentace. Celkový součet vah je 1 (tedy 100%) a to nejen součet jednotlivých vah tří hlavních kritérií, ale také součet vah subkritérií.

3.2.1 Váhy K1 – Dostupnost informací

Toto kritérium je pro webovou prezentaci univerzity nejdůležitější, získá proto největší váhu. Internetové stránky univerzity navštěvují uživatelé převážně kvůli informacím, důležitým pro jejich současné nebo budoucí studium, zaměstnání (v případě zaměstnanců univerzity) atd.

Váha kritéria K1 proto činí 0,45.

Jednotlivá subkritéria mají potom následující váhy:

- a) množství poskytovaných informací - 0,3
- b) srozumitelnost informací - 0,3
- c) aktuálnost poskytovaných informací - 0,3
- d) doplňkové informace - 0,1.

3.2.2 Váhy K2 - Použitelnost

Druhé kritérium, použitelnost, je opět velmi důležité, protože sebelepší informace, ke kterým se uživatel není schopen dostat, jsou mu k ničemu.

Proto získává toto kritérium váhu 0,35.

Jednotlivá subkritéria mají potom následující váhy:

- a) celková informační architektura webu a navigace – 0,3
- b) titulní stránka - 0,1
- c) vyhledávání - 0,2
- d) jazykové mutace – 0,2
- e) přístupnost - 0,2.

3.2.3 Váhy K3 – Grafické zpracování / design

Grafická stránka univerzitního webu má nejmenší podíl na její celkové kvalitě a reálnou využitelnost. Design sice univerzitu reprezentuje, přesto zdaleka nemá pro uživatele takový dopad jako ostatní kritéria.

Třetí kritérium tedy získává nejmenší váhu – 0,2.

Jednotlivá subkritéria mají potom následující váhy:

- a) první dojem - 0,3.
- b) kreativita a originalita grafického zpracování – 0,2.
- c) kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod. – 0,2
- d) konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu a účelnost grafických prvků – 0,3.

Pro přehlednost jsou váhy všech kritérií shrnuty v následující tabulce.

	Hlavní kritérium	Váha hlavního kritéria	Subkritérium	Váha subkritéria
Kritérium	K1 – Dostupnost informací	0,45	a)	0,3
			b)	0,3
			c)	0,3
			d)	0,1
	K2 - Použitelnost	0,35	a)	0,3
			b)	0,1
			c)	0,2
			d)	0,2
			e)	0,2
	K3 – Grafické zpracování / design	0,2	a)	0,3
			b)	0,2
			c)	0,2
			d)	0,3

Tab. 3.2.3 - Váhy kritérií

3.3 Bodové hodnocení

Každé ze subkritérií bude během analýzy ohodnoceno body v rozmezí 0 – 10, kde nula bodů získají webové stránky v případě absolutního nesplnění kritéria, deset bodů naopak v případě, že dané kritérium bude na webové stránce dodrženo takřka ukázkově. Veškeré bodové ohodnocení pod průměrnou hodnotou 5 bodů znamená velmi špatné splnění, lépe řečeno nesplnění, daného kritéria.

3.4 Postup hodnocení

Každá z univerzitních webových prezentací bude postupně hodnocena podle výše daných kritérií, slovně budou shrnuty klady a zápory týkající se toho kterého subkritéria, ty nejhorší (případně nejlepší) budou vyzdvihnuty. Podle míry dodržení pravidel kritéria bude toto potom obodováno patřičným bodovým hodnocením.

Bodové hodnocení každého subkritéria bude potom přepočítáno pomocí výše stanovených vah. Součet takto přepočítaných bodů potom stanoví celkové bodové hodnocení nadřazeného kritéria. To bude potom opět pomocí vah stanovených těmito hlavními kritériím (K1, K2, K3) přepočteno a součtem takto přepočítaných bodů jednotlivých hlavních kritérií bude stanoveno celkové hodnocení dané webové stránky.

Výsledky analýzy budou poté shrnuty v závěrečné srovnávací tabulce, ze které budou patrné silné a slabé stránky jednotlivých testovaných webů.

4 Analýza vybraných univerzitních webů

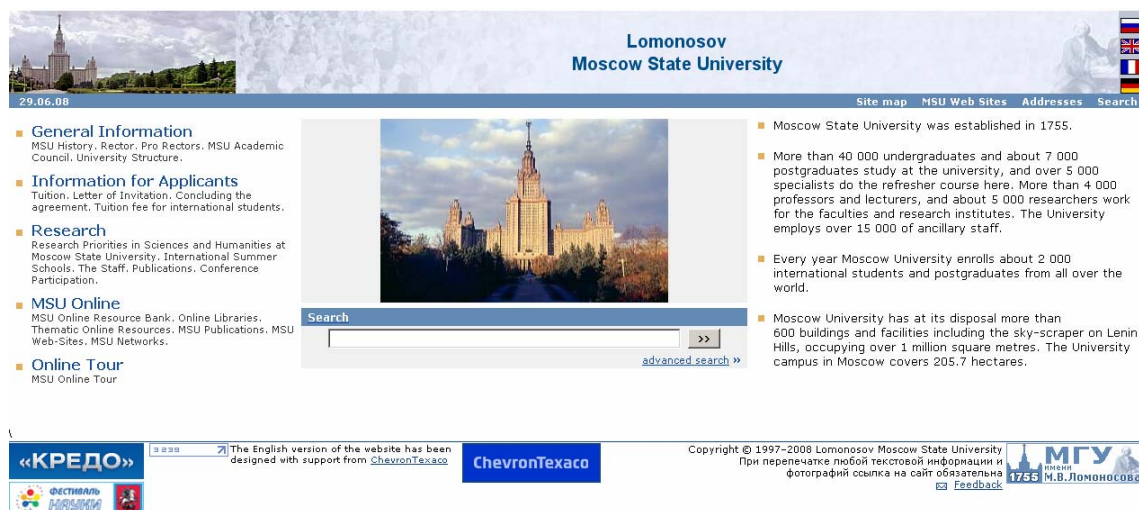
Následující oddíl se zabývá analýzou vybraných univerzitních webů.

4.1 Kriteriační hodnocení

První část analýzy tvoří slovní hodnocení webů podle kritérií, na jehož základě bude každé subkritérium ohodnoceno.

4.1.1 Moskevská státní univerzita M. V. Lomonosova

První hodnocená webová prezentace MSU M. V. Lomonosova se nachází na této adrese: <http://www.msu.ru/>. Analýze bude ale, vzhledem k lepší mezinárodní přístupnosti, podrobena hlavně verze anglická, která se nachází zde: <http://www.msu.ru/en/>.

Obr. 4.1.1 - Titulní stránka Moskevské státní univerzity M. V. Lomonosova

4.1.1.1 K1 – Dostupnost informací

4.1.1.1.1 Množství poskytovaných informací

Webová stránka této univerzity obsahuje základní a nejdůležitější informace pro jednotlivé typy návštěvníků. V hodnocené anglické verzi obsahuje web opravdu jen to

nejzákladnější – informace o vedení univerzity a jejím uspořádání, nechybí kontakty na jednotlivé univerzitní samosprávné celky a důležité činitele. Také stručné informace o jednotlivých fakultách, vědeckých pracovištích, institutech a podobně s odkazy na jejich vlastní stránky.

K nalezení jsou zde také nutné zdroje informací pro uchazeče o studium na jednotlivých fakultách, i pro uchazeče z jiných zemí než Ruska.

Informace o výzkumných projektech jsou v anglické verzi jen zevrubné a lze tak získat jen obecný přehled o vědeckém dění na univerzitě, bližší informace o všech projektech už jsou dostupné pouze v ruštině.

Velmi dlouze je zde popsána historie univerzity, což může být až na škodu (lze se v ní lehce ztratit), chybí stručný popis - tak obsáhlá několikastránková historie je velmi obtížná na čtení.

V angličtině jsou také dostupné online zdroje univerzity, přístup do interních systémů atd.

Mnohem rozsáhlejší je potom originální ruská verze stránek. Na titulní stránce v mateřském jazyce univerzity nechybí novinky o dění na univerzitě, oddíl pro absolventy i uchazeče o zaměstnání. Lze zde najít aktuality o studentském životě, sportovním dění a kulturním na univerzitě. Některé z těchto informací (například aktuální dění nebo informace pro uchazeče o zaměstnání) by si určitě zasloužily umístění i na anglické (a dalších) verzích stránek.

Hodnocení za množství poskytovaných informací je 5 bodů.

4.1.1.1.2 Srozumitelnost informací

Informace jsou na webu prezentovány dostatečně srozumitelně, až na již výše zmíněnou historii univerzity, která je natolik obsáhlá, že může nastat problém se v ní zorientovat. Ta ale nepatří mezi nejpodstatnější části univerzitního webu, proto to není takový problém.

Hodnocení za srozumitelnosti informací je 8 bodů.

4.1.1.1.3 Aktuálnost poskytovaných informací

Webová stránka je dostatečně aktuální, na hlavní stránce (v ruštině) nechybí již zmíněné aktuality a například informace o studiu jsou také dostatečně čerstvé. Chybí ale datum poslední aktualizace stránek.

Hodnocení za aktuálnost poskytovaných informací je 8 bodů.

4.1.1.1.4 Doplnkové informace

Anglická verze obsahuje opravdu jen ty nejklašičtější informace, které můžeme na univerzitním webu očekávat. Originální jazyková verze obsahuje informace navíc, ale nic z toho, co by se na podobném webu nedalo čekat nebo nebylo jeho standardní součástí.

Hodnocení za množství doplňkových informací je průměrných 5 bodů.

4.1.1.2 K2 - Použitelnost

4.1.1.2.1 Celková informační architektura a navigace

Základní orientace na webu moskevské univerzity je prakticky bezproblémová, informace jsou uspořádány logicky tam, kde by je uživatel nejspíše čekal. Stránky jsou dostatečně jednoduché a prakticky není možné se na nich ztratit.

Navigace není obsáhlá, je velmi stručná a dostatečně logicky uspořádaná a přístupná z kterékoli podstránky. Je umístěna klasicky po levé straně pod logem, respektive fotografií, univerzity. Jednotlivé položky menu jsou logicky pojmenovány, stejně tak je logické pojmenování jednotlivých sekcí a podobně. Chybí ale menu pro jednotlivé skupiny návštěvníků univerzitních stránek.

Jednoduchost a logika webu je patrná i z obsažené mapy webu.

Hodnocení za celkovou informační architekturu a navigaci na webu je 8 bodů.

4.1.1.2.2 Titulní stránka

První návštěva webu této univerzity pravděpodobně proběhne v ruském jazyce. Není problém přepnout okamžitě do jiné jazykové mutace, tlačítka v podobě vlaječek jsou viditelně umístěna v pravém horním rohu. Celkový dojem z titulní strany je příznivý, jednoduché menu je logicky a očekávatelně umístěné a ostatní informace (například kontakty, vyhledávání, mapa webu) lze nalézt také na klasickém místě pod hlavičkou webu.

Hodnocení za titulní stránku je 9 bodů.

4.1.1.2.3 Vyhledávání

Vyhledávání na těchto stránkách nechybí. Před samotným vyhledáváním si lze nastavit, zda má vyhledávač prozkoumat pouze hlavní web moskevské univerzity nebo i stránky jednotlivých fakult, zda chce uživatel vyhledávat přesně zadanou frázi a kolik výsledků se má po ukončení vyhledávání zobrazit.

Po vyhledávání například na anglické verzi webu se zobrazí stránka s výsledky v azbuce, což ale může způsobovat určité problémy v orientaci pro cizince.

Hodnocení za vyhledávání je 7 bodů.

4.1.1.2.4 Jazykové mutace

Webová prezentace Lomonosovy univerzity je defaultně v ruštině, lze ale přepnout do některého ze třech dalších světových jazyků, konkrétně do angličtiny, francouzštiny a němčiny.

Obsah neoriginálních jazykových verzí ale není, jak už bylo řečeno, tak rozsáhlý jako originální ruská verze stránek.

Hodnocení za jazykové mutace je 7 bodů.

4.1.1.2.5 Přístupnost

Web ruské univerzity je plně funkční ve všech třech hlavních prohlížečích (IE, Firefox, Opera – viz výše). Vypnutý Javascript ani zakázané obrázky nemají vliv na orientaci na webu. Chybějící obrázky sice nejsou popsány alternativním textem⁹, ale to vzhledem k tomu, že nejsou využívány k navigaci a podobně, nevadí.

Také text lze zvětšovat, případně zmenšovat bez problému s následnou orientací. Také na displeji PDA se lze na stránkách dostatečně dobře orientovat.

Hodnocení za přístupnost je 10 bodů.

⁹ Alternativním textem by měly být popsány veškeré netextové prvky webové stránky. Tento text popisuje, co daný prvek (nejčastěji obrázek) vyjadřuje a v případě nezobrazení tohoto netextového prvku ho tímto textem nahradí.

4.1.1.3 K3 – Grafická podoba / design

4.1.1.3.1 První dojem

První dojem z webu moskevské univerzity není po grafické stránce moc dobrý. Design působí zastaralé a ne moc profesionálně. Na druhou stranu je jednoduchý a uživatel se kvůli němu na webu „neztrácí“. Každopádně patří tento web k tomu horšímu, co se dá na poli univerzitních webů spatřit.

Hodnocení za první dojem je 6 bodů.

4.1.1.3.2 Kreativita a originalita grafického zpracování

Jak už první dojem napovídá, designově není web této ruské univerzity nikterak originální ani kreativní. Design je naopak čistě účelný a jednoduchý, což sice není na škodu, trochu invence by ovšem neškodilo. Překvapující je absence jakéhokoli loga univerzity.

Hodnocení za kreativitu a originalitu grafického zpracování je 5 bodů.

4.1.1.3.3 Kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod.

Vzhledem k jednoduchosti webu zde není moc grafických prvků, obrázků apod. obsaženo a kvalita těch stávajících je dostatečná. Text je výborně čitelný na kontrastním světlém podkladu. Celkově ovšem zpracování moc profesionálně nepůsobí.

Hodnocení za kvalitu grafických prvků, profesionalitu atd. je 7 bodů.

4.1.1.3.4 Konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu a účelnost grafických prvků

Toto kritérium bude u tohoto univerzitního webu hodnoceno ze všech „grafických kritérií“ nejpozitivněji. V jednoduchosti je přece jen síla a grafická tvář webu je, z velké části právě kvůli tomu, jak je jednoduchá, velmi ucelená a příjemně sladěná.

Po grafické stránce nepůsobí žádná část webu rušivě nebo nadbytečně, uspořádání je logické a veskrze účelové.

Hodnocení za konzistenci a ucelenou tvář webu je 9 bodů.

4.1.2 Univerzita Tokio

Jako druhá v pořadí bude rozebrána webová prezentace japonské Univerzity Tokyó, jejíž stránky lze nalézt na této adrese: http://www.u-tokyo.ac.jp/index_j.html. Vzhledem k lepší mezinárodní přístupnosti bude opět analyzována anglická verze webu, jejíž internetová adresa je http://www.u-tokyo.ac.jp/index_e.html.

The screenshot shows the official website of the University of Tokyo. At the top left is the university's logo, a stylized orange and blue sun-like emblem, followed by the text "THE UNIVERSITY OF TOKYO". To the right of the logo are navigation links: "JAPANESE", "SITE MAP", "SEARCH", and a "GO" button. Below these are links for "Prospective Students", "International Students", "Alumni", "General Public", and "Corporations". A horizontal menu bar contains five categories: "About Todai", "Departments", "Activities", "Admission Information", and "Campus Life". The main content area is divided into several sections. On the left, there are three vertical boxes: "action plan 2008", "the University of Tokyo FOUNDATION", and "COE Program Global COE 21st Century COE". The central part features a large photo of President Komiya being decorated with the Order of Merit of the Republic of Italy, with a headline "June 18, 2008 President Komiya was decorated with the Order of Merit of the Republic of Italy" and a "MORE >>" link. To the right of the photo is an "ACADEMIC INFORMATION" section with links to "Kisspeptin neurons are essential for the coordinated regulation of reproduction and sexual behaviors" and a brief text about Medaka brain research. Below the photo is a "NEWS & TOPICS" section with a list of recent news items and a "MORE NEWS >>" link. Underneath is an "EVENT INFO" section stating "There are no events currently scheduled." On the far right, there is an "INFORMATION" section with links to "Job Opportunities", "Public Relations", and "UT OCW (UT Open Course Ware)". At the bottom right, there are two small book covers: "TANSEI vol.07 July, 2007" and "Action Plan 2007". A sidebar on the left contains a list of links: "University Hospital", "Research Hospital, Institute of Medical Science", "Library", "University Museum", "Division of University Corporate Relations", "Division for International Relations", "Committee & Office for Gender Equality", "Campus Map (Access Map)", "Related Links", and "Contact Information". At the bottom left, there is a box for "University of Tokyo only" and a link to "Translated documents".

THE UNIVERSITY OF TOKYO

JAPANESE | SITE MAP | SEARCH | GO

Prospective Students | International Students | Alumni | General Public | Corporations

About Todai | Departments | Activities | Admission Information | Campus Life

June 18, 2008 President Komiya was decorated with the Order of Merit of the Republic of Italy

ACADEMIC INFORMATION

Kisspeptin neurons are essential for the coordinated regulation of reproduction and sexual behaviors

Medaka brain teaches us the mechanisms common to all the vertebrate species. We identified a novel physiologically active peptide, kisspeptin, for the first time in the brain of nonmammalian species. Kisspeptin has been reported to facilitate sexual maturation and ovulation by di...

ACADEMIC INFORMATION

INFORMATION

Job Opportunities

Public Relations

UT OCW (UT Open Course Ware)

TANSEI vol.07 July, 2007

Action Plan 2007

University of Tokyo only

Translated documents

Last Updated : 23.06.08

This site is managed by The Public Relations Office.
Inquiries specific to page content can be made via the link at the bottom right of each page.
[Site Policy](#) | © the University of Tokyo

Obr. 4.1. - Titulní stránka Univerzity Tokio

4.1.2.1 K1 – Dostupnost informací

4.1.2.1.1 Množství poskytovaných informací

Obsahová stránka webu této japonské univerzity je velmi rozsáhlá. Nechybí prakticky nic, co by uživatel univerzitních stránek očekával. Prezentace obsahuje dostačující informace o vedení univerzity, jejím uspořádání, jednotlivých fakultách a dalších organizačních celcích a také o historii této univerzity, která je popsána stručně a přehledně, přesto dostatečně, pomocí časové osy.

Nechybí informace o výzkumu a grantech podporujících ho, o dění na univerzitě, studentském životě, mezinárodním zapojení univerzity a podobně.

Informační zdroje pro jednotlivé typy uživatelů jsou také dostupné v dostatečné míře v jednotlivých sekcích přímo pro ně vytvořených.

Informace v anglické verzi stránek se zde prakticky neliší od originální verze, až na například menší množství aktualit o dění na univerzitě, které jsou v japonské verzi častěji aktualizované. Dá se ale předpokládat, že univerzita zveřejňuje informace podstatné pro ne-japonsky mluvící návštěvníky v dostatečném množství a aktuality, které uvádí v originální verzi „navíc“, jsou podstatné pro studenty japonsky mluvící. V angličtině jsou potom dostupné také veškeré podstránky, nejen titulní stránka a několik dalších důležitějších sekcí, jak bývá na některých webech zvykem.

Hodnocení za množství poskytovaných informací je 10 bodů.

4.1.2.1.2 Srozumitelnost informací

Informace jsou na tomto univerzitním webu prezentovány velmi srozumitelně. Podstatné informace například o budoucím studiu, přijímacích zkouškách, zahraničním studiu apod. jsou velmi podrobně rozděleny do tabulkového schématu a důkladně probrány.

Hodnocení za srozumitelnost informací je 10 bodů.

4.1.2.1.3 Aktuálnost poskytovaných informací

Webové stránky tokijské univerzity jsou dostatečně často aktualizovány, nechybí přehled novinek z univerzitního dění.

Dostupná je také informace o poslední aktualizaci univerzitního webu.

Hodnocení za aktuálnost poskytovaných informací je 10 bodů.

4.1.2.1.4 Doplnkové informace

Po prozkoumání webu Univerzity Tokio je patrné, že si tato instituce velmi zakládá na množství informací na svém webu poskytovaných, z toho důvodu obsahují stránky také množství doplňujících informací, bez kterých by se stránky jinak jistě obešly. Zajímavá je například video prezentace univerzity, pomocí které mohou návštěvníci příjemnou formou zjistit množství informací o této japonské univerzitě. Vše z této video prezentace je samozřejmě dostupné i v textové podobě na webu.

Hodnocení za doplňkové informace je 8 bodů.

4.1.2.2 K2 - Použitelnost

4.1.2.2.1 Celková informační architektura a navigace

Celkové uspořádání těchto webových stránek působí na první pohled nelogicky, po bližším seznámení uživatel zjistí, že tomu tak není. Prvotní zdání je způsobeno pravděpodobně velkým množstvím položek v několika různých menu. Položky jsou však logicky uspořádány a pojmenovány, takže v konečném důsledku je orientace na webu téměř bezproblémová. Jediný problém v orientaci způsobuje občasná nepřehlednost, která je způsobena velkým množstvím položek a občas vede k nejistotě uživatele v tom, kde se právě nachází a kde nalezne to, co zrovna hledá.

Velmi vhodné na univerzitních webových stránkách je menu pro jednotlivé typy uživatelů, které zde nechybí. Obsahuje pět položek (potencionální studenti, mezinárodní studenti, absolventi, veřejnost a společnosti) a pod každou z nich se skrývají veškeré informace pro tuto skupinu potřebné. Samozřejmostí je, že se k těmto informacím lze dostat také „klasicky“ přes hlavní menu.

Pro snadnější orientaci nechybí ani mapa webu.

Hodnocení za celkovou informační architekturu a navigaci je 9 bodů.

4.1.2.2.2 Titulní stránka

Originální japonská titulní stránka působí na Evropana samozřejmě velmi nezvykle, naštěstí lze snadno nalézt v pravém horním rohu umístěný odkaz na anglickou verzi webu.

Celkově ovšem působí tento univerzitní web na první pohled značně neuspořádaně a chaoticky.

Hodnocení za titulní stránku je 7 bodů.

4.1.2.2.3 Vyhledávání

Vyhledávání na tomto webu je vyřešeno pomocí vyhledávače Google, takže, protože používá celosvětově známý a rozšířený systém, není vyhledávání v něm problém. Také systém výpisu výsledků je důvěryhodně známé z tohoto v současnosti nejrozšířenějšího vyhledávače.

Hodnocení za vyhledávání je 10 bodů.

4.1.2.2.4 Jazykové mutace

Tento univerzitní web je možné přepnout z originální japonštiny pouze do jednoho světového jazyka, což je pochopitelně angličtina. Jistě by neškodilo více jazykových verzí, na druhou stranu je ale anglická lokalizace velmi obsáhlá a zahrnuje prakticky všechny důležité části originální verze.

Hodnocení za jazykové mutace je 8 bodů.

4.1.2.2.5 Přístupnost

Stránky tokijské univerzity fungují bezproblémově ve všech třech testovaných prohlížečích. Po vypnutí Javascriptu přestává fungovat rozbalování hlavního menu, takže uživatel nezjistí, jaké položky se pod kategoriemi hlavního menu skrývají. Po zakázání zobrazování obrázků se stránky stanou naprosto nepoužitelnými, protože navigace, tvořená pomocí obrázkových tlačítek, zmizí nadobro.

Velikost textu lze měnit bez problémů s následnou orientací nebo čitelností.

Orientace a použitelnost na displeji PDA je bezproblémová.

Hodnocení za přístupnost je 4 body.

4.1.2.3 K3 – Grafická podoba / design

4.1.2.3.1 První dojem

Po grafické stránce není web této univerzity ničím převratným. Zpracování je velmi jednoduché a ničím neoslňuje ani nezaujme. Pochopitelně to také souvisí s již výše

zmíněnou chaotičností webu. Na první pohled tento web designem tedy rozhodně nezaujme (což tedy u stránek toho zaměření ani není nijak zvlášť potřeba), na druhou stranu ale ani neurazí.

Hodnocení za první dojem je 6 bodů.

4.1.2.3.2 Kreativita a originalita grafického zpracování

Kreativita ani originalita rozhodně nejsou společným jmenovatelem tohoto webu. Ten naopak působí velmi tuctově, to ale není příliš na škodu.

Hodnocení za kreativitu a originalitu grafického zpracování je 6 bodů.

4.1.2.3.3 Kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod.

Texty jsou dostatečně čitelné, v základní verzi (bez zvětšení) by ovšem některé z nich mohly být o něco větší (zvětšení v prohlížeči však naštěstí probíhá bez problému). Celý web téměř žádnou grafiku neobsahuje, a ta, zde obsažená, působí vhodně.

Celkové grafické zpracování nepůsobí moc profesionálně a adekvátně k roku 2008.

Hodnocení za kvalitu grafický prvků, profesionalitu atd. je 6 bodů.

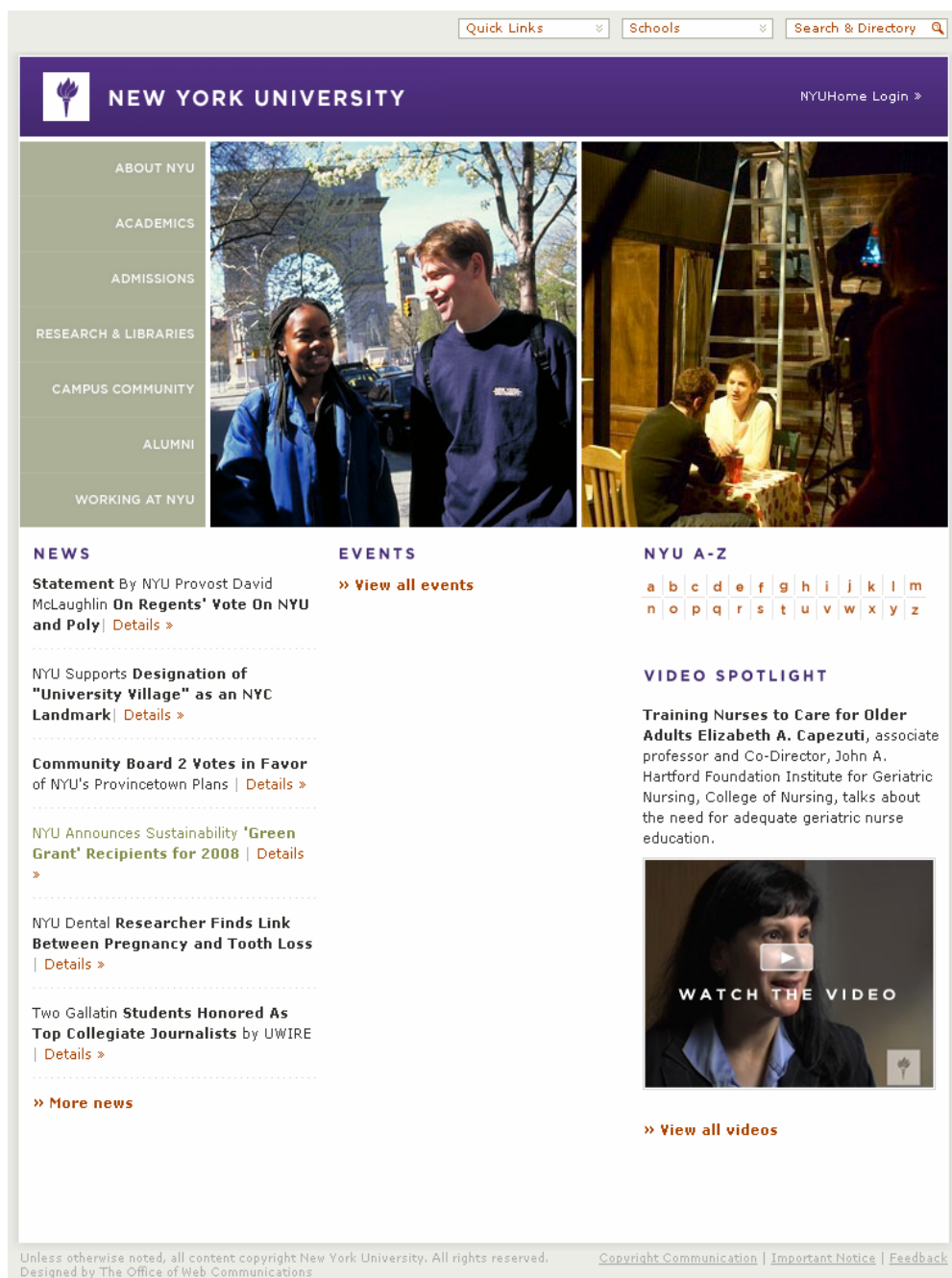
4.1.2.3.4 Konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu a účelnost grafických prvků

Vzhledem k tomu, že tyto univerzitní stránky jsou graficky opravdu velmi jednoduché, nepůsobí žádná jejich část rušivě. Některé části (různá submenu apod.) ale naopak občas zaniknou ve zmeti ostatních položek, jsou tedy dost nevýrazná. Jednotlivé kategorie by mohly ideálně být odlišně (například barevně) vyvedeny.

Hodnocení za konzistenci a ucelenou tvář webu je 6 bodů.

4.1.3 Univerzita New York

Třetím hodnoceným je web americké New York University nacházející se na této internetové adrese: <http://www.nyu.edu/>.

Obr. 4.1.3 - Titulní stránka Univerzity New York

4.1.3.1 K1 – Dostupnost informací

4.1.3.1.1 Množství poskytovaných informací

Množství poskytovaných informací na webových stránkách newyorské univerzity je velmi přijatelný. Obsahuje všechny, na internetových stránkách univerzit klasické, informace o vedení školy, jednotlivých jejích organizačních částech (fakultách apod.), o přijímání na univerzitu, výzkumu, historii atd. Nechybí zde ani sekce pro případné mecenáše univerzity, nejčastěji z řad absolventů, v jejichž sekci se odkaz nachází.

Na hlavní stránce lze zjistit v sekci aktualit a událostí informace o dění na škole.

Protože web newyorské univerzity je samozřejmě defaultně v angličtině, odpadá zde problém s nesrovnalostí mezi originální a anglickou verzí.

Hodnocení za množství poskytovaných informací je 10 bodů.

4.1.3.1.2 Srozumitelnost informací

Se srozumitelností informací na těchto stránkách nebude mít drtivá většina uživatelů problémy, vše je předkládáno v dostatečně srozumitelné formě a vzhledem k tomu, že web je anglicky defaultně, odpadají i občasné překladatelské nesrovnalosti.

Hodnocení za srozumitelnost informací je 10 bodů.

4.1.3.1.3 Aktuálnost poskytovaných informací

Ačkoli tyto webové stránky nikde neobsahují informaci o jejich poslední aktualizaci, podle seznamu univerzitních novinek bývají, alespoň ty, aktualizovány poměrně často.

Hodnocení za aktuálnost poskytovaných informací je 8 bodů.

4.1.3.1.4 Doplnkové informace

Stránky této univerzity obsahují vesměs standardní informace (ačkoli zde v hojnějším počtu), které lze v určité podobě nalézt na webových stránkách všech univerzit. Mají ovšem také jednu další velmi zajímavou součást. Je jí databáze rozličných zajímavých otázek z různých vědních oborů, které byly položeny kompetentním akademikům na newyorské univerzitě působícím. Tyto otázky potom tázaní profesori zodpovídají. Jejich odpověď si lze pustit v zpravidla několika

minutovém videu. Takováto přidaná hodnota dokáže na univerzitních internetových stránkách opravdu zaujmout.

Hodnocení za doplňkové informace je 10 bodů.

4.1.3.2 K2 - Použitelnost

4.1.3.2.1 Celková informační architektura a navigace

Stránky newyorské univerzity jsou vytvořeny v poměrně klasické podobě. Levé straně dominuje hlavní menu, jehož každá položka skrývá několik položek podřazených. Pomocí tohoto menu, které zůstává po celou dobu napevno na svém místě je možné se pohybovat po celém webu.

V horní části se kromě klasicky umístěného vyhledávacího pole nachází také menší vysouvací menu s často používanými odkazy a druhé menší rychlé menu s odkazy na stránky jednotlivých fakult.

Protože jsou tyto stránky poměrně rozsáhlé, mohli by uživatelé využít mapu webu. Ta zde ale kupodivu chybí.

Na škodu je také to, že chybí menu pro jednotlivé skupiny uživatelů. Tím se jim samozřejmě stěžuje jejich snaha najít požadované informace. Naštěstí hlavní menu je uspořádáno systematicky a logicky, což tento neduh alespoň částečně odbourává.

Hodnocení za celkovou informační architekturu a navigaci je 8 bodů.

4.1.3.2.2 Titulní stránka

Titulní stránka této americké univerzity působí už na první pohled důvěryhodným a uhlazeným dojmem a tvoří vhodný „rozcestník“ při vstupu na tento web.

Uživatel se díky dominantnímu klasicky umístěnému menu snadno zorientuje a může se rychle začít po webu pohybovat.

Hodnocení za titulní stránku je 10 bodů.

4.1.3.2.3 Vyhledávání

Vyhledávání na tomto webu je standardní, uživatelsky příjemné a opět vytvořené pomocí klasického vyhledávače Google. Uživatelé zde ale mají možnost využít pro hledání některý z dalších světových vyhledávacích enginů¹⁰.

Výpis výsledků ale nepatří mezi nejpřehlednější, zvláště při nižších rozlišeních je zobrazen v tenkém sloupci uprostřed obrazovky.

Hodnocení za vyhledávání je 9 bodů.

4.1.3.2.4 Jazykové mutace

Webová prezentace této univerzity neobsahuje možnost přepnutí do žádného jiného světového jazyka, je tedy možné ji procházet pouze v defaultní angličtině. Angličtina je sice na světě nejpoužívanějším jazykem, ale překlad do alespoň jednoho dalšího by jistě nebyl neuškodil, proto bude hodnocení pouze průměrné.

Hodnocení za jazykové mutace je 5 bodů.

4.1.3.2.5 Přístupnost

Tyto internetové stránky jsou funkční ve všech třech testovaných prohlížečích.

S vypnutými obrázky je stránka stále plně použitelná, obrázky však nejsou popsány alternativním textem. To ve většině případů nevadí, mělo by být ale popsáno alespoň logo univerzity.

Stránky jsou plně funkční také s vypnutým Javascriptem, včetně rozbalovacích menu.

Změna velikosti textu použitelnost tohoto webu nesníží a uspořádání stránky neublíží.

Také na PDA jsou tyto stránky použitelné dostatečně.

Hodnocení za přístupnost je 10 bodů.

¹⁰ Vyhledávací engine je program, který prohledává dokumenty (web) pomocí zadaných klíčových slov a vrací výpis dokumentů, které tato slova obsahují.

4.1.3.3 K3 – Grafická podoba / design

4.1.3.3.1 První dojem

První dojem z tohoto univerzitního webu je výborný. Stránce dominuje velká fotografie (při každém znovunačtení stránky jiná) z univerzitního prostředí, díky níž je hned jasné, na webu s jakou tematikou se uživatel právě nachází. Design je čistý, přehledný a jednoduchý a uživatele hned při vstupu na stránky příjemně naladí.

Hodnocení za první dojem je 10 bodů.

4.1.3.3.2 Kreativita a originalita grafického zpracování

Grafické zpracování tohoto webu je, jak už bylo řečeno výše, velmi dobré a na poli univerzitních stránek také dostatečně originální, ne však už tolik kreativní.

Hodnocení za kreativitu a originalitu grafického zpracování je 8 bodů.

4.1.3.3.3 Kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod.

Stránky americké univerzity působí velmi profesionálním dojmem. Jsou efektní, jednoduché, přesto velmi líbivé s dominantní „líbivou“ fotografií na titulní straně. Kvalita i kvantita (fotografie se po každém načtení obmění) fotografií je velmi dobrá.

Také texty jsou dobře čitelné, díky vhodně zvolenému fontu a také vždy kontrastnímu pozadí.

Hodnocení za kvalitu grafický prvků, profesionalitu atd. je 9 bodů.

4.1.3.3.4 Konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu a účelnost grafických prvků

Web působí velmi jednotně, každá sekce je po zobrazení výrazně odlišena nadpisem. „Univerzitní fotografie“ nechybí ani zde, dokonce svou podstatou odráží právě zvolenou kategorii (například výzkumná laboratoř v sekci Research and Libraries).

Využití fotografií zde ve většině případů slouží nejen jako designový prvek, ale také jako účelné dokreslení tématu konkrétní stránky.

Hodnocení za konzistenci a ucelenou tvář webu je 9 bodů.

4.1.4 Australská národní univerzita

Posledním hodnoceným webem je prezentace The Australian National University nacházející se na této adrese: <http://www.anu.edu.au/>.

Obr. 4.1.4 - Titulní stránka Australské národní univerzity

4.1.4.1 K1 – Dostupnost informací

4.1.4.1.1 Množství poskytovaných informací

Webová prezentace Australské národní univerzity nemá s dostatkem zveřejněných informací problém.

Klasicky nechybí informační zdroje pro jednotlivé typy návštěvníků, ani zevrubné informace o univerzitě celkově, jako je uspořádání jednotlivých organizačních celků, jejich charakteristika, informace o vedení, přijímacím řízení, vědě a výzkumu a dalším působením univerzity na domácím i mezinárodním poli.

Chybí zde klasický seznam aktualit z univerzitního dění, web obsahuje pouze informace o budoucích akcích pořádaných na univerzitní půdě.

Vzhledem k tomu, že web australské univerzity je už originálně v angličtině, odpadá zde opět problém s nesrovnalostí mezi originální a lokalizovanou anglickou verzí.

Hodnocení za množství poskytovaných informací je 9 bodů.

4.1.4.1.2 Srozumitelnost informací

Se srozumitelností informací na těchto stránkách nebude mít drtivá většina uživatelů problémy, všechny prezentované informace jsou zde vystaveny v dostatečně srozumitelné formě a vzhledem k tomu, že web je defaultně anglicky, odpadají i občasné překladatelské nesrovnalosti.

Hodnocení za srozumitelnost informací je 10 bodů.

4.1.4.1.3 Aktuálnost poskytovaných informací

Vzhledem k tomu, že, jak už bylo zmíněno výše, web neobsahuje seznam novinek z univerzitního dění, není ani podle nich možné zjistit, zda je web dostatečně aktuální. Titulní strana tuto informaci také neobsahuje (dominuje jí ale obrázek z oslav konaných v roce 2006, což moc zdání o časté aktualizaci nepřidá).

Informace o poslední aktualizaci jsou však uvedeny na všech tematických podstránkách.

Hodnocení za aktuálnost poskytovaných informací je 9 bodů.

4.1.4.1.4 Doplnkové informace

Australská národní univerzita prezentuje na svém webu opět převážně klasické informace, které jsou zvykem na všech univerzitních stránkách. Zajímavým a jistě velmi často využívaným rozšířením může být ale například výběr z publikací vydávaných v rámci školy. Tato funkce je přístupná přímo z hlavního menu a vystavené knihy je zde možné si zdarma stáhnout v elektronické formě (zpravidla v několika různých formátech) a použít k dalšímu studiu.

Hodnocení za doplňkové informace je 8 bodů.

4.1.4.2 K2 - Použitelnost

4.1.4.2.1 Celková informační architektura a navigace

Pohyb po posledních hodnocených stránkách zajišťují tři základní menu. Jedno z nich je určeno pro jednotlivé skupiny uživatelů (zde jimi jsou budoucí studenti, současní studenti, personál, absolventi a přátelé univerzity, média a veřejnost, nazývaná zde Canberrans and visitors).

Další dvě menu potom obsahují klasické položky typické pro univerzitní webové stránky. Nevýhodou všech těchto menu je ovšem to, že nejsou fixní, tj. po kliknutí na některou z jejich položek a následném zobrazení dané podstránky zmizí a pokud by si uživatel chtěl zvolit jinou položku, musí se vrátit na titulní stránku. Také z tohoto důvodu by se sem jistě hodilo umístit mapu webu, která ale chybí.

Hodnocení za celkovou informační architekturu a navigaci je 7 bodů.

4.1.4.2.2 Titulní stránka

Titulní stránka tohoto webu působí výborným dojmem, uživatelé se díky menu pro jednotlivé jejich skupiny rychle zorientují a najdou cestu k požadovaným informacím. K tomu ji pomůže jistě také velmi nápadně umístěné pole pro vyhledávání.

Hodnocení za titulní stránku je 10 bodů.

4.1.4.2.3 Vyhledávání

Vyhledávání na stránkách australské univerzity ničím nepřekvapí, opět se jedná o klasický osvědčený systém vyhledávání na webu.

Výpis výsledků je zde velmi přehledný.

Hodnocení za vyhledávání je 9 bodů.

4.1.4.2.4 Jazykové mutace

Webová prezentace této univerzity opět neobsahuje možnost přepnutí do žádného jiného jazyka než defaultní angličtiny.

Hodnocení za toto kritérium bude proto opět pouze průměrné, podobně jako u Univerzity New York.

Hodnocení za jazykové mutace je 5 bodů.

4.1.4.2.5 Přístupnost

Stránky australské univerzity jsou kvalitně optimalizovány pro všechny tři testované prohlížeče a bez problému v nich fungují.

Také s vypnutými obrázky se lze po webu úspěšně pohybovat. Obrázky jsou nahrazeny alternativním textem, který je popisuje. Pokud si uživatel zakáže i Javascript, ztratí částečně funkčnost důležitá hlavní menu a jejich použitelnost se tak velmi sníží.

Velikost textu lze měnit bez problémů a také na displeji PDA se dají stránky pohodlně (na poměry přenosného počítače) používat.

Hodnocení za přístupnost je 6 bodů.

4.1.4.3 K3 – Grafická podoba / design

4.1.4.3.1 První dojem

První dojem z posledního hodnoceného univerzitního webu je vesměs kladný. Velké logo hned zaujme na první pohled. Barevná kombinace se k univerzitním stránkám hodí. Mírně rušivě však působí titulní fotografie, která jakoby na titulní stránku vůbec nepatřila.

Hodnocení za první dojem je 8 bodů.

4.1.4.3.2 Kreativita a originalita grafického zpracování

Kreativitou ani originalitou tento web nijak zvlášť neoplývá, přesto se mezi univerzitními weby určitě dá považovat za vyšší standard.

Hodnocení za kreativitu a originalitu grafického zpracování je 7 bodů.

4.1.4.3.3 Kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod.

Zpracování působí profesionálně, ačkoli nepříliš moderně. Opět se ale na poli univerzitních webů dá mluvit o nadprůměru.

Texty jsou dobře čitelné a fotografie a další obrázky (ač jich není velké množství) jsou prezentovány v dobré kvalitě.

Hodnocení za kvalitu grafických prvků, profesionalitu atd. je 7 bodů.

4.1.4.3.4 Konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu a účelnost grafických prvků

Jednotlivé sekce na těchto internetových stránkách nejsou nijak graficky odlišeny, uživatelům tedy musí stačit pouze nadpisy jednotlivých kategorií. Celkově působí web velmi uceleným dojmem. Nemnohé grafické prvky k tomuto dopomáhají, ačkoli by jejich větší využití například v rámci jednotlivých podstránek určitě neuškodilo, naopak by pomohlo k lepší orientaci.

Hodnocení za konzistenci a ucelenou tvář webu je 7 bodů.

4.2 Závěrečné shrnutí analýzy

Následující tabulka 4.2.A obsahuje souhrn hodnocení subkritérií u všech čtyř univerzit a jejich přepočet podle předem stanovených vah.

Univerzity jsou v tabulce uvedeny pod následující třípísmennými zkratkami států¹¹.

RUS – Moskevská státní univerzita M. V. Lomonosova

JPN – Univerzita Tokio

USA – Univerzita New York

AUS – Australská národní univerzita

Zvýrazněné buňky označují stránky, které dosáhly v daném kritériu nejvyššího hodnocení.

Subkritérium	Hodnocení subkritéria				Váha subkritéria	Hodnocení subkritéria			
Univerzita	RUS	JPN	USA	AUS		RUS	JPN	USA	AUS
a)	5	10	10	9	0,3	1,5	3	3	2,7
b)	8	10	10	10	0,3	2,4	3	3	3
c)	8	10	8	9	0,3	2,4	3	2,4	2,7
d)	5	8	10	8	0,1	0,5	0,8	1	0,8
a)	8	9	8	7	0,3	2,4	2,7	2,4	2,1
b)	9	7	10	10	0,1	0,9	0,7	1	1
c)	7	10	9	9	0,2	1,4	2	1,8	1,8
d)	7	8	5	5	0,2	1,4	1,6	1	1
e)	10	4	10	6	0,2	2	0,8	2	1,2
a)	6	6	10	8	0,3	1,8	1,8	3	2,4
b)	5	6	8	7	0,2	1	1,2	1,6	1,4
c)	7	6	9	7	0,2	1,4	1,2	1,8	1,4
d)	9	6	9	7	0,3	2,7	1,8	2,7	2,1

Tab. 4.2.A – Přepočtení bodového hodnocení podle vah kritérií

¹¹ Třípísmenné zkratky států podle ČSN EN ISO 3166-1:1997.

Tabulka 4.2.B obsahuje celkové hodnocení jednotlivých kritérií a vážené hodnocení jednotlivých hlavních kritérií. Vážená hodnocení jednotlivých webů jsou potom sečtena.

Kritérium	Váha kritéria	Celkové hodnocení				Vážené hodnocení			
		RUS	JPN	USA	AUS	RUS	JPN	USA	AUS
K1	0,45	6,8	9,8	9,4	9,2	3,06	4,41	4,23	4,14
K2	0,35	8,1	7,8	8,2	7,1	2,835	2,73	2,87	2,485
K3	0,2	6,9	6	9,1	7,3	1,38	1,2	1,82	1,46
Celkem						7,275	8,34	8,92	8,085

Tab. 4.2.B – Přepočtení bodového hodnocení podle vah kritérií

Z tabulky je patrné, že v kritériu K1 – Dostupnost informací si nejlépe vedl web Univerzity Tokio. Naopak v kritériích K2 – Použitelnost a K3 – Grafické zpracování / Design nejlépe dopadla webová prezentace Univerzity New York.

Univerzita New York je s 8,92 body také nejlépe hodnoceným webem celé analýzy.

5 Doporučení pro tvorbu univerzitních stránek

Provedená analýza webových stránek přinesla mnoho poznatků, které by mohli v praxi využít weboví designéři při tvorbě skutečných webových stránek pro nové univerzity nebo při re-designu starých nevyhovujících webových stránek univerzit. V této kapitole budou postupně podle jednotlivých kritérií shrnuty poznatky z analýzy webových stránek čtyř testovaných univerzit.

4.1.2.1 K1 – Dostupnost informací

4.1.2.1.1 Množství poskytovaných informací

Informace poskytované na webu by měly být dostupné v co největší míře. Příslušník každé z návštěvnických skupin univerzitních webových stránek musí být schopen nalézt zde to, co potřebuje.

Velmi vhodné je kromě klasických informací umístění aktualit z univerzitního dění a seznamu (nebo ještě lépe kalendáře) akcí, které univerzita pořádá, nebo které se na ní budou konat.

Webové stránky by měly ve všech svých jazykových mutacích obsahovat shodné informace a pokud možno shodné množství informací.

4.1.2.1.2 Srozumitelnost informací

Informace na webu by měly být samozřejmě prezentovány co možná nejsrozumitelněji, aby uživatel rychle nejen našel to, co hledal, ale také si to rychle správně vyložil.

4.1.2.1.3 Aktuálnost poskytovaných informací

Webové stránky (nejen univerzitní) by měly obsahovat datum poslední aktualizace, případně alespoň seznam aktualit, u kterých bývá datum uveden.

4.1.2.1.4 Doplnkové informace

Pokud univerzitní web obsahuje „něco navíc“, je to vždy ku prospěchu věci. Takováto přidaná hodnota dokáže samozřejmě návštěvníky zaujmout, ti potom na webu

setrvávají déle, nerozhodní uchazeči o studium se mohou na základě zajímavého webu rozhodnout právě pro tu kterou univerzitu nebo k ní alespoň získat vyšší sympatie.

4.1.2.2 K2 - Použitelnost

4.1.2.2.1 Celková informační architektura a navigace

Webové stránky by měly být co možná nejprehlednější a orientace a pohyb na nich by neměl uživatelům způsobovat utrpení, ale naopak být pro ně přirozený a ideálně také zábavný.

Navigace na webu musí být uživatelům jasná, ti nesmí váhat nebo přemýšlet nad jednotlivými položkami. Mělo by jim být od začátku jasné, co která znamená a jaké informace se po jejím použití objeví. Ideální je využití menu pro jednotlivé typy uživatelů stránek (uchazeči o studium, současní studenti, absolventi, média, veřejnost, případně další).

Jednotlivé sekce by měly být odlišeny, aby uživatel věděl, v jaké části webu se zrovna nachází. K tomuto účelu a snadnější orientaci na stránkách vůbec může velmi dobře pomoci mapa webu.

4.1.2.2.2 Titulní stránka

Už po zobrazení titulní stránky by mělo být návštěvníkům jasné, že se nachází na univerzitním webu (a například podle loga také to, které univerzitě tento web patří). Uživatel se musí na titulní stránce rychle a dobře zorientovat a mělo by mu být hned jasné, kde se nachází hlavní ovládací prvky apod.

V případě nestandardního originálního jazyka titulní stránky (v analýze konkrétně ruštiny nebo japonštiny) musí být uživatel schopen nalézt možnost přepnutí do jiného světového jazyka.

4.1.2.2.3 Vyhledávání

Každý univerzitní web by měl samozřejmě vyhledávání obsahovat, protože informace na těchto webových stránkách bývají velmi obsáhlé. Ideální je vyhledávání podobné těm, které uživatelé většinou znají a sami používají, například založené na vyhledávači Google.

Výpis výsledků by měl být samozřejmě přehledný.

4.1.2.2.4 Jazykové mutace

Vzhledem k tomu, že testované univerzity jsou opravdu světové, je jen v jejich zájmu, aby jejich stránky byly dostupné v několika světových jazycích, minimálně v angličtině.

4.1.2.2.5 Přístupnost

Veškeré webové stránky by měly být, opět v zájmu organizace, která je provozuje, co nejpřístupnější a splňovat co možná nejdůsledněji pravidla přístupnosti. Uživatelů s nějakým handicapem se totiž na webu pohybuje nemalé množství, uvádí se až 20% z celkového počtu¹². Přijít o tyto návštěvníky jistě není v zájmu žádné organizace.

4.1.2.3 K3 – Grafická podoba / design

4.1.2.3.1 První dojem

První dojem je velmi důležitý, to je všeobecně známé pravidlo. Platí samozřejmě i v oblasti webových stránek a v právě design má na něm největší podíl. Grafická podoba je totiž to, co návštěvníka udeří do očí, co ho napoprvé upoutá a zaujme, nebo naopak odradí. Alespoň titulní stránka by tedy měla působit reprezentativně a důstojně, zároveň ale důvěryhodně a přehledně.

4.1.2.3.2 Kreativita a originalita grafického zpracování

Originalita se v oblasti designu vždy cení. V oblasti univerzitních stránek není tak nutná jako v jiných oblastech, ale i zde není na škodu. Samozřejmě ale i zde platí pravidlo „všeho moc škodí“, a proto se nevyplatí být originální za každou cenu, například za cenu přehlednosti.

¹² Viz pojednání Internetové agentury Symbio o přístupnosti, zdroj [2].

4.1.2.3.3 Kvalita grafických prvků, profesionalita zpracování, čitelnost textů apod.

Kvalita a profesionalita se cení ve všech oborech a v oblasti webových stránek samozřejmě také.

4.1.2.3.4 Konzistence, jednotná a ucelená grafická tvář webu a účelnost grafických prvků

Uživatel by vždy měl mít pocit, že stále ví, kde se nachází, že je pořád na univerzitních webových stránkách, neměl by se ztratit. Proto by měly být webové prezentace, opět nejen univerzit, graficky sjednocené. Naopak jejich jednotlivé části se mohou odlišovat, stále by však mělo být patrné, že patří do jednoho celku.

Veškeré grafické prvky na stránkách používané by měly mít nějaký účel, zbytečné obrázky pouze zatěžují připojení, zpomalují rychlost načítání a v případě jejich velkého množství nebo nevhodného umístění či používání pouze uživatele otravují.

6 Závěr

V této práci jsem se zaměřil na problém webových stránek univerzit. Po zběžném prohlédnutí několika stránek známých světových univerzit jsem dospěl k názoru, že webové prezentace ani takovýchto organizací nejsou zdaleka bezchybné, a následně provedená analýza moji domněnku potvrdila.

Cílem práce bylo vytvořit určitá doporučení pro tvůrce univerzitních webových stránek. Tato doporučení měla vycházet z praktických poznatků, z chyb, nedostatků nebo naopak pozitiv zjištěných při analýze několika existujících univerzitních internetových stránek.

Pro splnění cíle práce bylo nutné nejprve vytvořit metodiku, pomocí které bude možné hodnotit univerzitní webové stránky. Tuto metodiku jsem vytvořil na základě tří hlavních (K1 – Dostupnost informací, K2 – Použitelnost, K3 – Grafická podoba / design) kritérií a třinácti subkritérií, pomocí kterých byly potom hodnoceny webové stránky čtyř vybraných univerzit, které patří v oboru vzdělávání mezi světovou špičku. Metodika se osvědčila a pro využitelnosti a hodnoty stránek pro běžné uživatele se dá použít i v budoucnu pro další analýzu dalších webů.

V provedené analýze byly pomocí vytvořené metodiky hodnoceny webové stránky těchto univerzit: Moskevská státní univerzita M. V. Lomonosova, Univerzita Tokio, Univerzita New York a Australská národní univerzita. V testu nejlépe dopadla Univerzita New York.

Přínosem této práce jsou dle mého názoru dva její hlavní výstupy. Za prvé je to vytvořená metodika, která se dá, jak už bylo řečeno výše, použít i pro hodnocení dalších webových stránek a za druhé je to právě soubor doporučení, po jejichž prostudování by si vývojáři univerzitních webů měli uvědomit hlavní obecné nedostatky tohoto typu stránek a při svojí práci se jich potom vyvarovat.

7 Seznam literatury

1.

KRUG, Steve. Web design – Nenuťte uživatele přemýšlet! 1. vyd. Brno : Computer Press, 2003. 144 s. ISBN 80-7226-892-9.

2.

Symbio. Přístupnost webových stránek [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.symbio.cz/slovník/prístupnost.html>>.

3.

Pravidla tvorby přístupného webu [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.pravidla-prístupnosti.cz>>

4.

Symbio. Použitelnost webových stránek [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.symbio.cz/slovník/použitelnost.html>>.

5.

KOSEK, Jiří. Presentace předmětu vyučovaného na VŠE - 4IZ228 - Tvorba webových stránek a aplikací.

6.

Academic Ranking of World Universities (ARWU) [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.arwu.org>>.

7.

Webová prezentace Moskevské státní univerzity M. V. Lomonosova [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.msu.ru>>.

8.

Webová prezentace Univerzity Tokio [online]. Dostupný z WWW: <http://www.u-tokyo.ac.jp/index_j.html>.

9.

Webová prezentace Univerzity New York [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.nyu.edu>>.

10.

Webová prezentace Australské národní univerzity [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.anu.edu.au>>.